

CUVĂNT ÎNAINTE

Cartea de față este rezultatul unor revizuirii succesive la „*Sociologie. Teorii, concepte, imagini*” – lucrare editată în anul 2003, într-o primă variantă, la Editura *Ars Docendi*. Acest nou volum vizează mai mult aspectele metodologice ale sociologiei contemporane, dar reia – cu unele modificări – acele teme și concepte care constituie baza unui curs universitar de introducere a perspectivelor și problemelor de tip sociologic. Au fost introduse teme inedite: „sociologia riscului”, analiza *free rider*, analiza cognitivă a mișcărilor sociale, sociologia emoțiilor, analiza *efectelor de cadavraj*, sociologia peisajelor ș.a. Pentru familiarizarea cititorilor cu practica sociologică, am introdus mai multe exemple din cercetările empirice recente din sociologia românească.

Cursul este adresat în primul rând studenților de la Facultatea de Litere a Universității din București. În același timp însă am vizat și alte comunități intelectuale: specialiști și cercetători științifici din diferite domenii, jurnaliști, personal politic etc. Aceasta explică insistența asupra unor teme, dar și abordarea uneori excesiv de didactică. Unele teme apar într-o formă simplificată, caz în care am indicat însă o bibliografie minimală din care lectorul își poate construi singur o viziune pe mai multe grade de aprofundare.

Construcția lucrării pleacă de la câteva modele deja consacrate, mai ales de la două celebre deja „manuale”: R. Boudon (coord.), *Tratat de sociologie* (București: Humanitas, 1997) și A. Giddens, *Sociologie*, București, ALL, 2001. Deși stilul expositiv este foarte diferent, ambele au un caracter de exemplaritate. În ansamblu, am avut ca țel o sinteză echilibrată între cele două stiluri. Uneori am dezvoltat mai mult unele teme – nu numai față de lucrările menționate, dar chiar în raport cu genul scriiturii științifice numite „manual universitar”. Există teme asupra cărora rezoluția este chiar microscopică, una, mai ales celor care nu sunt familiarizați cu cercetarea academică, lucrul acesta părându-li-se o inutilă sofisticare. Pare însă necesar ca uneori publicul larg să fie informat cu genul de aprofundări la care s-a ajuns în anumite domenii ale sociologiei. Și în acest caz, uneori am găsit forme de prezentare care să-i atragă și pe acei care vor doar o inițiere în problematica și metodologia „sociologiei generale”.

Dat fiind spațiul editorial avut la dispoziție, capitolul I este redactat într-o formă rostrânsă. Lectorul va găsi însă câteva referințe bibliografice esențiale pentru a aprofunda aspectele sociologiei contemporane.

Cap. II, VI și VIII cuprind un ansamblu de definiții conceptuale de tip structural-funcționalist și diverse exemple „empirice”. Înălțurarea conceptelor vine din modelul lui Giddens, întrucât este instructivă o ilustrare a *teoriei structurării* – de observat în acest caz cum Giddens preia concepte din etnometodologie și le amenajează pentru a da sens propriei paradigme. Modelul este însă actualizat prin prezentarea unor analize specifice sociologiei franceze (Foucault, Crozier, Bourdieu) și a unor exemple din cercetările empirice din România.

Cap. III, IV și V au o expunere oarecum „dictionară”, lucru necesar simplificării în vederea câștigării spațiului de exemplificare.

Spre deosebire de manualele obișnuite, în cap. VIII și IX, X apare o tratare mult mai diversificată: analiza „societății de risc”, sociologia „emoțiilor morale”, *frame analysis*, noi modele de analiză a opiniilor politice și a „spectacolului politic”, tema „socio-stilurilor”; analize de caz etc.

Deoarece cele mai răspândite „manuale de sociologie” scapă destul de facil cu o abordare descriptivă a religiei, mi s-a părut interesantă perspectiva pragmatismului epistemologic.

Întrucât tratatele lui Boudon și Giddens sunt expeditiv față de tema „Comunicarea”, am ținut să prezint unele aprofundări. Câteva, doar, cu titlu exemplificator, întrucât principalii cititori vizați în cartea de față pot intra în detalii urmând cursurile speciale pe care le susțin la Universitatea din București – „*Teorii, metode și tehnici de analiză calitativă a comunicării*”, „*Teorii ale recepției*” și „*Psiho-sociologia spațiului public și a comunicării*”.

Ca și în edițiile precedente, pentru unele dintre problemele și conceptele prezentate, am încercat să aplic și metode din *sociologia vizuală* („*new postmodern research method*”).

Sunt adeptul orientării epistemologice care susține că orice problemă trebuie să fie atacată prin cel puțin două modele teoretice. Iar „completitudinea” ar fi și mai acceptabilă dacă s-ar găsi pentru fiecare și o expresie imagistică. Înțelesul conceptelor poate fi ajutat cu sugestivitate semnificate prin imagini.

Recunosc că nu am reușit decât să umesc acest proiect. M-aș bucura însă dacă cititorii de bunăvoință m-ar ajuta și de data aceasta cu sfaturile lor.

